ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Թ. 1

Գիւղատնտեսական մասին Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի վասն Մարտ ամսոյ 1906 ամի:

Ծառայողներ, բանուորներ և արհեստ.	Թիւ ծառայ.	Քանի օր է բանել:	Վճարուել է	
			Ր.	Կ.
Կառավարիչ	1	31	150	00
Վերակացու	2	62	22	50
Կառապան	3	93	32	—
Խոհարար	1	31	7	—
Այգի մշակութեան և գինեգործութեան բաժ.	171	1167	484	45
Պտղաքեր ծառերի և բանջարների	11	167	181	73
Անասունի	24	343	163	13
Առւոյտի և այլ բոյսերի վարի	3	93	17	—
Խոտահարքի և սերմերի	5	51	28	83
Բանջարանոցի	—	—	22	25
Ձիապահութեան	4	124	24	70
Տաւարապահութեան	15	465	100	50
Երամապահութեան	—	—	15	—
Ջրառուների նորոգութեան	2	21	18	30
Մի խառատի	1	31	8	—
Գոյք առնուած է՝ 3 դուլթաններ, 3 սրսկիչ, 3 ծծումբ փչող մեքենաներ, մի բամբակ ցանելու, 70 բահեր, 35 թոխիններ, 36 փոցխեր, 3 պատուաստի դանակներ, 5 այգու մկրատներ և գրքեր	—	—	441	63
Տնտեսութեան վերաբերեալ ծախք	—	—	22	41
Շինութեանց նորոգութեան	—	—	2	70
Ծախսուած է ընդամէն	243	2679	1742	13

Ագարակի անասունները	Բաշխի կայ	Ծնած կամ գնած	Սատկած կամ ծախած	Ընդամէնը
Ձիեր				
Կառքի և սայլի լծելու ձիեր	11	—	—	11
Հեծնելու ձիեր	10	—	—	10
Մատակներ	5	—	—	5
Քուռակ որձ 1 տար.	1	—	—	1
Աւանակ	3	—	—	3
Տաւար				
Գոմէշ լծկան	25	—	—	25
Գոմշակով կթի և ցամաքած	36	—	—	36
Գոմշաձագ 1 տար.	23	4	—	27
» 2 տար.	14	—	—	14
Եզներ լծկան	24	—	—	24
Կովեր կթի և ցամաքած	19	—	1	18
Հորթեր 1 տար.	16	—	—	16
» 2 տար.	2	—	—	2
1906 թ. ծնունդ մինչև մարտ	6	5	1	10
	195	9	2	202

Կաթնատնտեսութիւն	ղ.	փ.	Ընդամէնը ղ.	Ընդամէնը փ.
Մուտք				
19 կովեր տուել են կաթ	29	31		
18 գոմշակովեր	45	20	75	11
Ելք				
Պատրաստուել է 3 պ. 4¼ փ. կարագ, որի մի մասի համար գնացել է կաթ	48	12		
Տրուել է վեհարանին, միաբանութեան, հիւրատան և հիւանդներին կաթ	14	19		
» մածուն	12	20	75	11

Գինեգործութիւն	վեդ.	շիշ.	Ընդամէն	
			վ.	շ.
Մուտք				
Գինի մնում էր առ 1 Մարտի	1813	—	—	—
Ելք				
Բաց է թողուած միաբանութեան, հիւրատան և հիւանդների	71	11	—	—
Գինները լցնելու և տականք	7	—	—	—
Ծախուած է	19	5	98	—

Նկատողութիւններ

Մարտ ամսին գլխաւոր աշխատութիւնը կենտրոնացած է եղել Ղալի, Լուսարարի և Օղուզի այգիների վրայ։

Մարտ 6-ից սկսել ենք բանալ վազերը, 10-ից կտրելը, 15-ից փորելը, Ղալի և միւս այգիները ահագին աշխատութիւն են ուզում քանի տարիներից ի վեր անխնամ մնացած լինելով. չայիրը, զարազաճի ծառի մացառները և ուրիշ ծառեր խեղդել են շատ տեղ վազերը։

Փորողները ստանում են 40—45 կ. օրավարձ, կտրողները 50—60 կ. արկատ կամ չայիր հաւաքողները 20—35 կ.։

Մարտ 10-ից սկսեցինք բուլվարում և ս. Գայիանէի վանքի հիւսիսակողմը ընկած հողում 600-ից աւել միգդալենի ծառեր տնկել, հիւրատան դիմացը 3000 բարդենիք և 1000 զամբիւղի ուռենի դնել։ Ղալի այգում տնկանոց է պատրաստուել 20,000 մատների, այգու պակաս տեղերը լցնելու։

Գութանները վարել են մօտ 10 դես. տեղ. առւոյտի և այլ բոյսերի համար։

Ջրել են անտառը, հացաբոյսերը, ծառատունկը, նորոգել անտառի ջրատուները ամբողջապէս։

Ամսի սկզբին տեղափոխել ենք գինիները։

37 կթաններից ստացած կաթի քանակը ամսուայ ընթացքում եղել է 75 պ. կամ ամեն մինն տուել է միջին թուով 2 պուտ կաթ կամ օրը $2^2/_5$ փնտ., որը պիտի վերագրել կերի պակասութեան և գոմանոցների անյարմարութեան։

Եղանակը մինչև Մարտ 12, գրեթէ ամեն օր, $1^0 - 5^0$ R. ցուրտ էր, միջին ջերմութիւնը $+6^0$ ամենաբարձր ջերմութիւնը եղել է 15^0 ամսի 17-ին։

Անձրևներ եկել են 3-ին և 23-ին թեթև։

Ամպամած օրեր ունեցել ենք 3 օր, քամիներ 15-ին, 26, 27-ին։

Նախիրը հանդն են թողել 2-ին։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Թ. 2.

Գիւղատնտեսական մասին Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի, վասն Ապրիլ ամսոյ 1906 ամի:

Ծառայողներ, բանուորներ և արհեստ.	Թիւ ծառայ	Քանի օր է բանել	Վճարուած է Ր.	Կ.
Կառավարիչ	1	30	150	—
Վերակացու	2	60	22	50
Կառապան	3	90	32	—
Խոհարար	1	30	7	—
Վարի մշակութեան և գինեգործ.	164	1475	585	84
Պտղաբեր ծառերի	6	89	32	40
Անտառի և փայտ կտրելու	14	235	76	80
Հացաբոյսերի մշակութեան	9	270	65	60
Փործնական ագարակի	4	14	10	60
Բանջարանոցի	—	—	—	95
Ձիապահութեան	3	90	18	—
Տաւարապահութեան	11	330	64	—
Շերամապահութեան	—	—	2	28
Ջրառուների և ջրհորների	2	15	6	20
Հիւսն	1	30	8	—
Գոյք՝ հնձող մեքենայի նախավճար	—	—	150	—
Տնտեսական ծախքեր	—	—	26	23
Շինութեանց նորոգութեան	3	26	17	36
Ընդամէն	224	2784	1275	76

Ագարակի անասունները	Քանի հատ	Ծնած կամ աւելցած	Սատակած կամ մորթծ.	Մնացորդ
Ձիեր				
Կառքի և սայլի ձիեր	11	—	—	11
Հեծնելու ձիեր	10	—	—	10

Մատակներ	5	—	—	5
Քուռակ որձ 1 տ.	1	—	—	1
Ծնունդ 1906 թ.	—	2	—	2
Աւանակ	3		—	4
Տաւար				
Դամէշներ լծկան	25	—	—	25
Գոմշակով կթի և ցամաքած	36	—	—	36
Գոմշաձագ 1 տար.	23	—	—	23
» 2 »	14	—	—	14
Ծնունդ 1906 թ.	4	5	—	9
Եզներ լծկան	24	—	—	24
Կովեր	18	—	—	18
Ծնունդ 1906 թ.	10	2	—	12
Հորթեր 1 տար.	16	—	—	16
» 2 տ.	2	—	—	2
	202	9		211

Կաթնատնտեսութիւն	Գ.	Փ.	Ընդամէն Գ.	Ընդամէն Փ.
Մուտք				
16 կովերից ստացուել է կաթ.	48	5		
15 գոմշակովերից	70	25	118	30
Ելք				
Պատրաստուել է իւղ 3 պ. 11½ փ., որի համար գնացել է	77			
23 փ. պանիր պատրաստելու	5			
Կաթ տրուել է վեհարանին, միաբանութեան, հիւրատան և հիւանդներին	11	30		
Մածուն	25	—	118	30

Գինեգործութիւն	վեդրօ	շիշ	ընդամէն	
			վ.	շ.
Մուտք				
Գինի մնում էր առ 1 Ապրիլի	1715	—	1715	—
Ելք				
Բաց է թողուած				
Միաբանութեան, հիւրատան և վեհար.	82			
Ծախուած է	7	8		
Գլխները լցնելու	4	8	94	—
Մնում է առ 1 Մայիսի	—	—	1621	

Նկատողութիւններ

Ապրիլ ամսին շարունակուել է այգիների փորելը, ջրատուներ հանելը, դար ու փոսերն ու ճանապարհներն ուղղելը։

Անտառում շարունակուել է ջրելը, շինութեանց համար փայտ պատրաստելը։

Երկու դուլթան շարունակ վարել են աշնանացանի համար մօտ 15 դես. տեղ։

Սերմել ենք իբրև փորձ գազարի, ճակնդեղի և վայրի բողկի սերմեր կթի տաւարը կերակրելու նպատակաւ։

Ղըի այգում ցանել ենք մօտ 1/2 դես. տեղ բամբակ։

Նախկին բուլվարում (որ այժմ ծառատունկ է) բանջարանոցի սերմեր։

Փորել ենք տուել չորս ջրհոր ջրի խորութիւնը և քանակը իմանալու, որ յարմարեցնուի ձիու կամ քամու ուժով ջուր բարձրացնելու իբրև տիպար փոքրիկ տնտեսութեան համար։

Ապրել 23-ին սկսուել է չերամի որդի բացուելը։ Պահում ենք 29 զօլօտնիկ սերմ իտալական ճերմակ տեսակի։ Ծերամատունը պիտի ծառայէ ճեմարանի սաներին և թէ ժողովրդին գործնականապէս ծանօթացնելու այդ ճիւղի հետ։ Մուտքը ազա՛տ է ամենքի համար, ամեն օր։

Աչքի ընկնող երևոյթ—խնձորենու թրթուրը այս տարի ոչ միայն խժռել է Վաղարշապատի, այլ և շրջակայ գիւղերի խնձորենիների տերևը և այժմ անցել շլորի և այլ ծառերի վրայ։ Բժշկութեան ոչ մի միջոց չէ գործադրւում։

Ամսուայ մէջ ամենաբարձր ջերմութիւնն էր $+25^0$, միջին տաքութիւնը $+12^0$ R.

Անձրև եղել է 18-ին, 19, 21, 23, 25. քամիներ 20, 23-ին.

Գիւղ. Ն. Ն. Մելիք-Շահնազարեան